

Súd: Okresný súd Piešťany
Spisová značka: 14C/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5115206958
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľudmila Hricková
ECLI: ECLI:SK:OSPN:2019:5115206958.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Piešťany sudkyňou JUDr. Ľudmilou Hrickovou v právnom spore žalobcu: N. Š., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, S., štátnemu občanovi Slovenskej republiky, zastúpeného právnym zástupcom: Mgr. Radovan Ulehla, advokát so sídlom Winterova 62, Piešťany, proti žalovanej: P. Z. Š., nar. X.X.XXXX, trvale bytom R. XXXX/X, Ž.P., štátnej občianke Slovenskej republiky, zastúpenej právnym zástupcom: Advokátska kancelária M Kojtalová, s.r.o., so sídlom Antona Bernoláka 51, Žilina, IČO: 47258608, o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Žalobu **z a m i e t a**.

II. **P r i z n á v a** žalovanej nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou zo dňa 9.3.2015, doručenou Okresnému súdu Žilina dňa 10.3.2015, sa žalobca domáhal, aby súd 1.) určil, že G. Š., nar. XX.X.XXXX, ktorý zomrel dňa 23.2.2010, bol ku dňu smrti vlastníkom spoluvlastníckeho podielu vo výške 1/1 v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (ďalej aj ako len „BSM“) vzhľadom k celku k nehnuteľnostiam, a to k bytu č. XX nachádzajúceho sa na X. poschodí obytného domu na R. V. N. Ž., vo vchode X so súpisným číslom XXXX postaveného na parcele registra „C“ parc. č. XXXX a k bytu prislúchajúceho podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku vo veľkosti 610/41380-in, zapísaným na LV č. XXXX vedeného Správou katastra Žilina; a aby 2.) určil, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre obec a katastrálne územie Žilina ako byt č. 59 na 7. poschodí nachádzajúci sa v obytnom dome so súpisným číslom XXXX a podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku vo veľkosti 610/41380-in patria do dedičstva po zomrelom G. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy trvale bytom S. XXXX/XX, S.. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania. Žalobe bola pridelená spisová značka 4C/128/2015.

2. Oba žalobné nároky žalobca odvodzoval od skutočnosti, že je synom G. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom S. XX, S., zomrelého dňa 23.2.2010 (ďalej aj ako len „poručiteľ“), ktorý bol občanom Slovenskej republiky a zomrel bez zanechania závetu a listiny o vylúčení. V čase smrti bol poručiteľ ženatý s C. Š., rod. S., nar. XX.X.XXXX, s ktorou uzavreli manželstvo dňa 3.11.1982. Za trvania manželstva nadobudol poručiteľ s manželkou do ich BSM aj nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre obec a kat. úz. Ž. ako byt č. XX na X. podlaží, nachádzajúci sa v obytnom dome so súpisným číslom XXXX a podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku vo veľkosti 610/41380-in, a to na základe zmluvy č. XXXX/XX/XXX/XX. Dňa 12.3.2010 žalovaná kúpila od pozostalej manželky poručiteľa, t. j. C. Š., predmetné nehnuteľnosti, patriace do zaniknutého BSM, na základe kúpnej zmluvy za kúpnu cenu 1.000,- eur. Túto kúpnu zmluvu, vklad ktorej bol povolený do katastra nehnuteľností (ďalej len „KN“) dňa 31.3.2010, žalobca považoval za absolútne

neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi, ako aj z dôvodu, že svojím obsahom a účelom odporovala zákonu. Pozostalá manželka nemohla po smrti poručiteľa disponovať so spoluvlastníckym podielom jej nebohého manžela, a na základe predmetnej kúpnej zmluvy previedla na žalovanú práva, ktoré pozostalej manželke C. Š. nepatrili, a žalovaná ako kupujúca musela mať o tom vedomosť, nakoľko je dcérou poručiteľa a jeho pozostalej manželky C.. Naliehavý právny záujem na požadovaných určeníach žalobca videl v ohrození a neistote jeho právneho postavenia ako žalobcu vo vzťahu k žalovanej, a že existuje reálna hrozba prevodu vlastníctva predmetných nehnuteľností na tretie osoby.

3. Okresný súd Žilina dňa 10.12.2015 postúpil vec Okresnému súdu Piešťany ako súdu miestne príslušnému na konanie a rozhodnutie z dôvodu výlučnej miestnej príslušnosti, keďže predmetný spor súvisí s konaním o dedičstve, ktoré prebieha v obvode Okresného súdu Piešťany. Súdny spis bol Okresnému súdu doručený dňa 26.1.2016, kedy bola veci v podateľni súdu pridelená nová spisová značka: 14C/22/2016.

4. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť z dôvodu, že pokiaľ žalobca namietá, že matka subjektov sporu nemohla sama disponovať so spoluvlastníckym podielom jej nebohého manžela patriaceho do ich BSM, v takom prípade by išlo o tzv. relatívnu neplatnosť právneho úkonu podľa § 145 Občianskeho zákonníka v spojení s § 40a Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorej právny úkon týkajúci sa spoločných vecí manželov sa považuje za platný, pokiaľ sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Žalovaná v tejto súvislosti vznesla námietku premlčania uplatnenia relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu podľa § 101 Občianskeho zákonníka, vychádzajúc z dátumu uzavretia predmetnej zmluvy, dátumu začatia konania a dátumu doručenia žaloby žalovanej. Navyše, relatívnej neplatnosti právneho úkonu sa treba dovolať voči všetkým účastníkom predmetného právneho úkonu. Žalovaná dodala, že pasívne legitimovanou by mala byť aj pozostalá manželka poručiteľa ako druhý účastník tohto právneho úkonu. Žalovaná dodala, že poručiteľ za svojho života nikdy nezdieľal spoločnú domácnosť s pozostalou manželkou, a poručiteľ, t. j. otec subjektov sporu nebol nikdy nájomcom predmetného bytu v Žiline, ktorý neskôr nadobudla do vlastníctva jeho manželka C. Š., ktorá využila právo nájomcu podľa § 29a zákona č. 182/1993 Z. z. v príslušnom znení a kúpila byt do výlučného vlastníctva od mesta Žilina na základe zmluvy č. 3111/07/059/98. Žalovaná bola názoru, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalobca nesplnil svoju zákonnú povinnosť úplne a správne označiť okruh účastníkov konania. Keďže žalobca sa domáha posudzovania platnosti kúpnej zmluvy, ktorej nebol účastníkom, túto povinnosť si nesplnil, a žalobu nepodal správne, preto ani nemôže byť daný jeho naliehavý právny záujem na požadovanom určení tak, ako ho prezentuje žalobca v žalobe. Nebezpečenstvo reálnej hrozby prevodu bytu, teda nakladanie vlastníka so svojím vlastníctvom v medziach zákona, nie je preukázaným naliehavým záujmom žalobcu. Vklad vlastníckeho práva k predmetnému bytu na základe napadnutej kúpnej zmluvy už bol povolený príslušným správnym orgánom, pričom predmetná nehnuteľnosť nikdy nebola zapísaná na meno poručiteľa G. Š., a rozhodnutie, ktorého sa domáha žalobca, by nedeklarovalo právny stav, ktorý by bol spôsobilý vykonať príslušný zápis vo forme záznamu do KN, a ani by nebol záväzný pre ďalšieho účastníka právneho úkonu. Dôvody absolútnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 39 Občianskeho zákonníka žalobca žiadnym spôsobom nešpecifikuje, nekonkretizuje, v čom je právny úkon v rozpore s dobrými mravmi a v čom obchádza alebo porušuje zákon, a o ktoré konkrétne zákonné ustanovenie ide.

5. Súd nariadil na prejednanie veci pojednávanie na deň 19.9.2019, na ktoré sa nedostavil právny zástupca žalobcu, ktorý bol na pojednávanie riadne a včas predvolaný, ktorý svoju neprítomnosť na pojednávaní vôbec neospravedlnil. Súd preto podľa § 180 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu žalobcu.

6. Súd vykonal dokazovanie listinami, a to sobášnym listom zo dňa 15.12.2014, zmluvou o prevode vlastníctva bytu z roku 1999, úmrtným listom zo dňa 23.2.2010, kúpnu zmluvou zo dňa 12.3.2010, rozhodnutím Správy katastra Žilina č. V XXXX/XX zo dňa 31.3.2010, úradným záznamom súdneho komisára zo dňa 6.2.2019 a podstatným obsahom spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6D/2158/2010, rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/83/2010-226 zo dňa 14.1.2015, uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/803/2014-283 zo dňa 14.1.2015, rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/102/2011-472 zo dňa 12.12.2013, uznesením Krajského súdu v Trnave č. k.

9Co/380/2015-536 zo dňa 24.5.2016, vyjadreniami právnej zástupkyne žalovanej na pojednávaní dňa 19.9.2019, a zistil tento skutkový stav:

7. Zo sobášneho listu zo dňa 15.12.2014 súd zistil, že G. Š., nar. XX.X.XXXX, a C. S., nar. XX.X.XXXX uzavreli manželstvo dňa 3.11.1982, pričom u oboch išlo o prvé manželstvo. Zároveň sa dohodli na spoločnom priezvisku a priezvisku ich detí Š. a Š..

8. Zo zmluvy č. XXXX/XX/XXX/XX o prevode vlastníctva bytu z roku 1999 súd zistil, že mesto Žilina ako predávajúci predal C. Š., rod. S., nar. XX.X.XXXX ako kupujúcej podľa zákona č. 182/1993 Z. z., zákona č. 158/1998 Z. z. a nariadenia mesta Žilina o správe, údržbe, vlastníctve a užívaní a o odpredaji obecných bytov, nebytových priestorov v bytovom dome a vytváraní bytových spoločenstiev 2-izbový byt č. XX na X. poschodí vo vchode č. X na R. V.. K.. Č.. XXXX N. Ž., vrátane jeho príslušenstva. Spolu s bytom predávajúci predal kupujúcej aj príslušný spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu na príslušenstve domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku s parc. č. XXXX o výmere 695 m², vo veľkosti podielu 610/41380-in, ktoré boli zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. Ž. Z čl. VIII. Zmluvy vyplýva, že kupujúca uhradila predávajúcemu kúpnu cenu vo výške 17.640,- Sk (585,54 eura) prostredníctvom dvoch kusov dlhopisov v tejto hodnote pri podpise zmluvy na majetkový účet predávajúceho vedený v Stredisku cenných papierov SR. Zostatok kúpnej ceny vo výške 684,- Sk (22,70 eura) sa kupujúca zaviazala uhradiť predávajúcemu v deň podpísania zmluvy. Kupujúca sa zároveň zaviazala, že do 10 rokov od uzavretia tejto zmluvy kúpený byt neprevedie na inú osobu ako na manžela, deti, vnukov alebo rodičov. Ak kupujúca poruší záväzok nepreviesť byt po dobu 10 rokov na inú osobu, s výnimkou osôb v zmluve uvedených, je povinná uhradiť predávajúcemu a) 30 % zľavu podľa § 18, ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. v znení zákona č. 151/1995 Z. z. (§ 18b. ods. 4) a zákona č. 158/1998 Z. z., t. j. sumu 6.600,- Sk (219,08 eura), a b) zľavu podľa nariadenia mesta Žilina vo výške 2.200,- Sk (73,03 eura). Obe zľavy v celkovej výške 8.800,- Sk (292,11 eura) sa zaviazala uhradiť ku dňu uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu s inou osobou. Deň uzavretia zmluvy nie je možné zo zmluvy zistiť, je však nepochybné, že táto zmluva bola právnym titulom pre vklad vlastníckeho práva C. Š., rod. S. do KN, ktorý bol povolený Okresným úradom v Žiline, katastrálnym odborom dňa 17.2.1999, resp. 17.7.1999 (pozn. číslo mesiaca v dátume na fotokópii zmluvy je nečitateľný) pod č. V XXX/XX.

9. Z úmrtného listu zo dňa 23.2.2010 súd zistil, že G. Š., rod. Š., narodený XX.X.XXXX v S., zomrel dňa 23.2.2010 v Piešťanoch. Jeho trvalý pobyt v čase úmrtia bol na S. XXXX/XX N. S..

10. Z kúpnej zmluvy uzavretej dňa 12.3.2010 medzi C. Š., rod. S., nar. XX.X.XXXX, ako predávajúcou, a žalovanou ako kupujúcou súd zistil, že predávajúca sa zaviazala previesť na žalovanú vlastnícke právo k bytu č. XX na X. poschodí vo vchode č. X v obytnom dome súp. č. XXXX podiele 1/1 a spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku s parc. č. XXXX o výmere 695 m², vo veľkosti podielu 610/41380-in. Žalovaná sa zaviazala zaplatiť za prevod predmetu kúpy do jej vlastníctva kúpnu cenu vo výške 1.000,- eur, ktorú uhradila predávajúcej v hotovosti pri podpise tejto zmluvy.

11. Z rozhodnutia Správy katastra Žilina č. V XXXX/XX zo dňa 31.3.2010 súd zistil, že správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v kat. úz. Ž. ako byt č. XX na X. poschodí vo vchode č. X v dome súp. č. XXXX a spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu na príslušenstve domu a spoluvlastníckeho podielu k pozemku s parc. č. XXXX o výmere 695 m², vo veľkosti podielu 610/41380-in v prospech žalovanej na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi C. Š., rod. S., nar. XX.X.XXXX, ako predávajúcou, a žalovanou ako kupujúcou. Vklad vlastníckeho práva bol povolený dňa 31.3.2010, a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastali dňa 31.3.2010.

12. Súdu je z jeho úradnej činnosti známe, že základné dedičské konanie po poručiťovi G. Š., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom S. XXXX/XX, S., zomrelom dňa 23.2.2010 je vedené Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 6D/218/2010, a notárkou poverenou úkonmi súdneho komisára vo veci prejednávania dedičstva, Mgr. Petrou Králikovou, pod sp. zn. Dnot 216/2016, pričom nebodlo doposiaľ právoplatne skončené. Dedičské konanie je v štádiu zisťovania majetku poručiťela v zahraničí. Z úradného záznamu spísaného dňa 6.2.2019 notárkou poverenou úkonmi súdneho komisára súd zistil, že poručiťel zomrel ako ženatý bez zanechania závetu. Jeho pozostalá manželka C. Š. dedičstvo po ňom odmietla. Poručiťel mal v čase smrti tri deti, a to žalobcu, žalovanú a Z. Z. Š., ktorý zomrel dňa 2.8.2014, pričom jeho dedičmi sú jeho súrodenci, a to žalobca a žalovaná. Dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine

po poručiťovi sú iba jeho dve deti, a to žalobca a žalovaná, obaja v podiele po 1. Žalovaná vyhlásila, že dedičstvo po poručiťovi neodmieta.

13. Rozsudkom č. k. 10C/83/2010-226 zo dňa 14.1.2015 Okresný súd Piešťany 1.) určil, že kúpna zmluva uzavretá medzi N. Š., nar. XX.XX.XXXX, ako predávajúcim a A. H., nar. X.X.XXXX ako kupujúcim, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. S. zapísané na LV č. XXXX, a to rodinný dom so súp. č. XXXX postavený na pozemku s parc. číslom XXXX, parcela registra C číslo XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 137 m², parcela registra C číslo XXXX - o výmere 262 m², ktorej vklad bol povolený rozhodnutím Správy katastra Piešťany pod č. V XXXX/XX, je neplatná; 2.) určil, že do dedičstva po neb. G. Š. zomrelom dňa 23.02.2010 patria nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. S., zapísané na LV č. XXXX, a to rodinný dom so súp. č. XXXX postavený na pozemku s parc. číslom XXXX, parcela reg. C číslo XXXX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 137 m², parcela reg. C číslo XXXX o výmere 262 m², a 3.) rozhodol o trovách konania ďalšími tromi výrokmi. Rozsudok súd vecne odôvodnil tým, že poručiť G. Š., ktorý zomrel 23.2.2020, kúpnu zmluvou zo dňa 9.11.2009 predal svojmu synovi N. Š. predmetné nehnuteľnosti, a ten ich ďalej predal A. H.. V konaní bolo preukázané, že poručiť trpel duševnou poruchou trvalého charakteru - multiinfarktovou demenciou a duševnou poruchou prechodného charakteru - akútnou zmätenosťou, a dňa 9.11.2019 nebol duševne spôsobilý uzavrieť predmetnú kúpnu zmluvu, pretože v danom čase bol zvýšene sugestibilný, ľahko podliehal vplyvu okolia a nedokázal posúdiť následku svojho konania, a preto je kúpna zmluva uzavretá medzi poručiťom a jeho synom N. Š. absolútne neplatná podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho nemohol platne previesť vlastníckeho právo na syna N. Š.. Keďže N. Š. nebol vlastníkom predmetných nehnuteľností, nemohol potom ani previesť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré sám nemal, na A. H.. Preto je neplatná aj kúpna zmluva medzi N. Š. a A. H., a teda predmetné nehnuteľnosti v čase smrti naďalej vlastnil poručiť, a z toho dôvodu patria do dedičstva po ňom. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 20.5.2014.

14. Proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/83/2010-226 zo dňa 14.1.2015 podal syn poručiťa Viliam Švec odvolanie, ktoré následne vzal späť, v dôsledku čoho Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 24Co/803/2014-283 zo dňa 14.1.2015 zastavil odvolacie konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/83/2010-226 zo dňa 4.6.2013. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 23.3.2015.

15. Rozsudkom č. k. 10C/102/2011-472 zo dňa 12.12.2013 Okresný súd Piešťany, okrem iného, určil, že do dedičstva po nebohom G. Š., ktorý zomrel dňa 23.2.2020, patria finančné prostriedky vo výške 16.071,23 eura a vo výške 2.000,- eur. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol a rozhodol o trovách konania s tým, že o trovách štátu rozhodne samostatným uznesením. Súd rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že v inom spore bolo preukázané, že poručiť trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila nespôsobilým na práve úkony, a preto suma 2.000,- eur, ktorú nadobudol z predaja osobného motorového vozidla, ako aj časť peňažných prostriedkov, ktoré poručiť previedol na syna N. Š. v rozsahu nad rámec nákladov na priamu starostlivosť o poručiť, t. j. suma 16.071,23 eura patria do dedičstva po poručiťovi. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 15.2.2014 okrem zamietajúceho výroku, a v zamietajúcom výroku dňa 7.7.2016 v spojení s uznesením odvolacieho súdu č. k. 9Co/380/20215-536. Dopĺňacím rozsudkom č. k. 10C/102/2011-491 zo dňa 25.3.2014 súd zamietol žalobný návrh v časti, ktorou sa žalobcovia domáhali vydania peňažných prostriedkov patriacich do dedičstva. Proti dopĺňaciemu rozsudku nebolo podané odvolanie, preto nadobudol právoplatnosť.

16. Proti zamietajúcejmu výroku rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/102/2011-472 zo dňa 12.12.2013 podala Ing. Z. Š. (žalovaná v tomto spore) odvolanie, ktoré neskôr vzala späť, čo malo za následok, že Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 9Co/380/2015-536 zo dňa 24.5.2016 odvolacie konanie o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/102/2011-472 zo dňa 12.12.2013 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 10C/102/2011-491 zo dňa 25.3.2014 zastavil. Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 7.7.2016.

17. Právna zástupkyňa žalovanej na pojednávaní dňa 19.9.2019 navrhla súdu žalobu zamietnuť z dôvodu, že nie je riadne ustálený okruh subjektov sporu tak, ako to predpokladá § 77 a § 78 CSP, keďže žalobca neoznačil ako účastníka konania aj pozostalú manželku poručiť, ktorá rovnako pre časť, hoci len hypotetického, BSM je účastníkom dedičského konania. Žalovaná namietala aj skutočné tvrdenia

uvedené v žalobe, avšak vzhľadom na nepreukázanie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, má za to, že je tu daný dôvod na zamietnutie žaloby.

18. Súd vec právne posúdil nasledovne:

19. Podľa § 136 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“ v príslušnom tvare), vec môže byť v spoluvlastníctve viacerých vlastníkov. Spoluvlastníctvo je podielové alebo bezpodielové. Bezpodielové spoluvlastníctvo môže vzniknúť len medzi manželmi.

20. Podľa § 143 OZ, v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov je všetko, čo môže byť predmetom vlastníctva a čo nadobudol niektorý z manželov za trvania manželstva, s výnimkou vecí získaných dedičstvom alebo darom, ako aj vecí, ktoré podľa svojej povahy slúžia osobnej potrebe alebo výkonu povolania len jedného z manželov, a vecí vydaných v rámci predpisov o reštitúcii majetku jednému z manželov, ktorý mal vydanú vec vo vlastníctve pred uzavretím manželstva alebo ktorému bola vec vydaná ako právnomu nástupcovi pôvodného vlastníka. 3)

21. Podľa § 145 ods. 1, 2 OZ, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí sú oprávnení a povinní obaja manželia spoločne a nerozdielne.

22. Podľa § 40a OZ, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

23. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

24. Podľa § 703 ods. 1, ods. 3 OZ, ak sa za trvania manželstva manželia alebo jeden z nich stanú nájomcami bytu, vznikne spoločný nájom bytu manželmi.

25. Podľa § 703 ods. 3 OZ, ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak manželia spolu trvale nežijú.

26. Podľa § 704 ods. 1 OZ, ak sa niektorý z manželov stal nájomcom bytu pred uzavretím manželstva, vznikne obom manželom spoločný nájom bytu uzavretím manželstva.

27. Podľa § 29a ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, v znení neskorších predpisov, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu medzi mestom Žilina a C. Š., rod. S., obec je povinná s nájomcom bytu uzavrieť zmluvu o prevode vlastníctva bytu do dvoch rokov odo dňa, keď nájomca požiadala o prevod vlastníctva bytu podľa tohto zákona v dome, v ktorom požiadala o prevod vlastníctva najmenej 50% nájomcov bytov. Túto povinnosť nemá obec pri domoch, v ktorých boli byty vyňaté z prevodu vlastníctva podľa § 31.

28. Podľa § 80 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“ alebo „Občiansky súdny poriadok“ v príslušnom znení), v znení účinnom ku dňu začatia konania, t. j. 10.3.2015, kedy bola žaloba doručená súdu, návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a) o osobnom stave (o rozvode, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení otcovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b) o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

29. Podľa § 470 ods. 1, ods. 2 prvej vety CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (pozn. pred 1. júlom 2016). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

30. Podľa § 137 CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

31. Podľa § 186 ods. 2 CSP, súd vychádza zo zhodných tvrdení strán, ak neexistuje dôvodná pochybnosť o ich pravdivosti. Na zmeny v tvrdeniach o skutočnostiach, na ktorých sa strany dohodli, súd neprihliada.

32. Podľa § 169 Civilného mimosporového poriadku, v znení zákona č. 137/2019 Z. z. (ďalej len „CMP“), manžel poručiteľa je účastníkom v rozsahu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

33. Podľa § 195 ods. 1, 2, 3 CMP, ak zaniklo manželstvo poručiteľa jeho smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho, vyporiada sa bezpodielové spoluvlastníctvo manželov v konaní o dedičstve po poručiteľovi. Bezpodielové spoluvlastníctvo manželov sa môže vyporiadať dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi, uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice, ktorá podlieha schváleniu súdom. Ak nedôjde k dohode, rozhodne o vyporiadaní súd. Ak sú medzi účastníkmi sporné skutočnosti o rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov, na sporný majetok sa neprihliada. Ustanovenie § 198 ods. 2 sa použije primerane.

34. Podľa § 195 ods. 5 CMP, ak sa pred skončením konania zistí ďalší majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, pri jeho vyporiadaní sa postupuje podľa odseku 2.

35. Podľa 396 ods. 1 CMP, konania o dedičstve začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona (pred 1.7.2016) sa dokončia podľa doterajších predpisov.

36. Podľa § 175l ods. 1 OSP v znení účinnom do 30.6.2016, ak mal poručiteľ v čase svojej smrti s pozostalým manželom majetok v bezpodielovom spoluvlastníctve, o ktorého vyporiadaní sa nezačalo konanie na súde, vyporiada sa tento majetok v konaní o dedičstve podľa osobitného predpisu.

37. Podľa § 77 CSP, nerozlučné spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom ide o také spoločné práva alebo povinnosti, že sa rozsudok musí vzťahovať na každého, kto vystupuje ako žalobca alebo žalovaný; procesný úkon jedného z nich platí i pre ostatných.

38. Podľa § 78 ods. 1 CSP, nútené spoločenstvo je procesné spoločenstvo, v ktorom osobitný predpis vyžaduje pre úspech v spore účasť všetkých subjektov právneho vzťahu.

39. Podľa § 78 ods. 2 CSP, súd žalobu zamietne, ak nie je splnená podmienka účasti všetkých subjektov podľa odseku 1.

40. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

41. Podľa § 215 ods. 2 CSP skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

42. Vykonaným dokazovaním, a to sobášnym listom zo dňa 15.12.2014, zmluvou o prevode vlastníctva bytu z roku 1999, úmrtným listom zo dňa 23.2.2010, kúpnu zmluvou zo dňa 12.3.2010, rozhodnutím Správy katastra Žilina č. V XXXX/XX zo dňa 31.3.2010, úradným záznamom súdneho komisára zo dňa 6.2.2019 a podstatným obsahom spisu Okresného súdu Piešťany sp. zn. 6D/2158/2010, rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/83/2010-226 zo dňa 14.1.2015, uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/803/2014-283 zo dňa 14.1.2015, obsahom rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 10C/102/2011-472 zo dňa 12.12.2013, uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/380/2015-536 zo dňa 24.5.2016, vyjadreniami právnej zástupkyne žalovanej na pojednávaní dňa 19.9.2019, súd mal za preukázané, G. Š., rod. Š., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom S. XXXX/XX, S., zomrelý dňa 23.2.2010, bol otcom žalobcu a žalovanej. Zomrel ako ženatý a bez zanechania závetu. Jeho pozostalá manželka C. Š., rod. S., dedičstvo po ňom odmietla. Poručiteľ mal v čase smrti tri deti, a to žalobcu, žalovanú a Z. Z. Š., ktorý zomrel dňa 2.8.2014, pričom jeho dedičmi sú jeho súrodenci, a to žalobca a žalovaná. Dedičmi zo zákona v I. dedičskej skupine po poručiteľovi sú iba jeho dve deti, a to žalobca a žalovaná, obaja v

podiele po 1. Žalovaná v dedičskom konaní vyhlásila, že dedičstvo po poručiteľovi neodmieta. Konajúci súd mal za to, že aj žalobca je dedičom poručiteľa, pretože svojím počínaním dal najavo, že dedičstvo nechce odmietnuť (§ 465 OZ), pričom za takéto počínanie možno považovať aj predmetnú žalobu, ktorou sa, žalobca, okrem iného, domáha určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria do dedičstva.

43. Poručiteľ niekoľko rokov pred smrťou trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila nespôsobilým na právne úkony, avšak táto skutočnosť nebola pre zistenie skutkového stavu v tomto spore relevantná, preto sa súd viac spôsobilosťou poručiteľa na právne úkony nezaoberal.

44. Pozostalá manželka poručiteľa za trvania manželstva v roku 1999 kúpila od mesta Žilina do svojho výlučného vlastníctva 2-izbový byt č. XX vo vchode č. X na R. V. K.. Č.. XXXX N. Ž., vrátane jeho príslušenstva, ako aj podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku s parc. č. XXXX o výmere 695 m², vo veľkosti podielu 610/41380-in, ktoré nehnuteľnosti boli zapísané na LV č. XXXX pre kat. úz. Ž.. Z čl. VIII. kúpnej zmluvy uzavretej medzi pozostalou manželkou poručiteľa s mestom Žilina možno vyvodiť záver, že išlo o predaj bytu vo vlastníctve mesta manželke poručiteľa za trvania ich manželstva podľa § 29a zákona č. 182/1993 Z. z. v príslušnom znení, a teda že vlastníctvo na základe takejto zmluvy nadobúda nájomca, príp. spoloční nájomcovia.

45. Spoločný nájom bytu manželmi vzniká zo zákona medzi manželmi podľa § 703 ods. 1, § 704 OZ. Skutočnosť, že manželia spolu trvale nežijú, má za následok, že spoločný nájom nevznikne iba vtedy, ak by spoločný nájom vznikol podľa § 703 OZ, t.j. ak sa nájomcom bytu stane jeden alebo obaja manželia za trvania manželstva. Podľa § 704 ods. 1 OZ totiž ex lege dochádza k vzniku spoločného nájmu bytu manželmi okamihom uzavretia manželstva, ak sa nájomcom bytu stal niektorý z manželov ešte pred uzavretím manželstva. Ust. § 704 ods. 1 OZ je kogentným ustanovením, od ktorého sa nedá odchyliť zmluvným dojednaním účastníkov nájomného vzťahu. Pre zistenie, či predmetný byt patril alebo nepatril do BSM, je rozhodujúce, kedy sa pozostalá manželka poručiteľa stala nájomkyňou bytu vo vlastníctve mesta Žilina, ktorý za trvania manželstva s poručiteľom odkúpila od mesta do výlučného vlastníctva, t. j. či bola nájomkyňou bytu pred uzavretím manželstva alebo až počas trvania manželstva. V prípade, že sa stala nájomkyňou pred uzavretím manželstva, skutočnosť, či spolu manželia trvale žili alebo nežili, nemá na vznik spoločného nájmu manželov v danom prípade žiadny vplyv (§ 704 ods. 1 OZ). Pokiaľ by bolo preukázané, že manželka poručiteľa sa stala výlučnou nájomkyňou bytu za trvania manželstva podľa § 703 ods. 3 OZ vlastnícky patriacemu mestu Žilina, kúpna zmluva, ktorú uzavrela manželka poručiteľa za trvania ich manželstva s mestom Žilina, je platná, pretože jej manžel neohol byť účastníkom tejto zmluvy, ak nebol spoločným nájomcom tohto bytu.

46. Predmetný byt spolu s príslušným spoluvlastníkom podielom na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a so spoluvlastníckym podielom k pozemku pozostalá manželka poručiteľa, C. Š., do mesiaca po smrti svojho manžela, t. j. poručiteľa, predala žalovanej.

47. Žalobca sa prvým žalobným nárokom domáhal určenia, že poručiteľ bol vlastníkom spoluvlastníckeho podielu vo výške 1/1 v BSM o vzťahu k bytu v Žiline s príslušným spoluvlastníckym podielom na spoločných častiach a zariadeniach domu a spoluvlastníckym podielom k pozemku. Druhým žalobným nárokom sa domáhal určenia, že predmetné nehnuteľnosti patria v celosti do dedičstva po poručiteľovi.

48. Oba žalobné nároky sú teda žalobami podľa § 137 písm. c). CSP o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem žalobcom na požadovanom určení je uvedený veľmi všeobecne bez tohto, by ho bližšie konkretizoval. K tomuto konajúci súd poznamenáva, že z obsahu žaloby a z predmetu sporu je nepochybné, že záujem žalobcu na požadovanom určení je daný tým, že je dedičom poručiteľa, a v prípade úspechu v spore by predmetné nehnuteľnosti patrili do dedičstva po poručiteľovi, ktoré by mohol žalobca zdediť.

49. Na druhej strane, konajúci súd poznamenáva, že subjektami sporu nie sú všetci tí, ktorí musia nimi byť, keďže pozostalá manželka poručiteľa je tiež bezpodielovou spoluvlastníčkou vecí patriacich do BSM poručiteľa. Skutočnosť, že pozostalá manželka poručiteľa odmietla dedičstvo po ňom, neznamená, že prestala byť účastníčkou časti dedičského konania o vyporiadanie BSM poručiteľa a pozostalej manželky. Keďže dedičské konanie po poručiteľovi začalo do 30.6.2016, dokončí sa podľa predpisov

účinných do 30.6.2016, v danom prípade podľa §175a a nasl. OSP, pričom účastníkom konania o vyporiadanie BSM podľa § 175l ods. 1 OSP sú všetci dedičia poručiťľa a pozostalý manžel.

50. V sporoch súvisiacich s dedičským konaním musia byť účastníkmi sporu vždy všetci dedičia, avšak v prípade vyporiadania BSM alebo sporu o majetku v BSM poručiťľa a jeho pozostaleho manžela (manželky) musí byť účastníkom sporu navyše aj manžel poručiťľa (§ 169 CMP, predtým § 175l OSP), a to aj vtedy, ak sám nie je dedičom. Keďže pozostalá manželka poručiťľa nie je subjektom tohto sporu, hoci ním musí byť, súd žalobu podľa § 78 ods. 2 CSP zamietol. K prvému žalobnému nároku súd poznamenáva, že už zo samotného označenia právneho inštitútu BSM vyplýva, že BSM nemá podiely, a teda, že každý z manželov vlastní celú vec patriacu do BSM, a nie iba jej ideálny podiel, preto subjektom sporu o určenie, že nejaká vec patrí do BSM, musia byť vždy obaja manželia. Pokiaľ žije iba jeden z nich, tento musí byť účastníkom takéhoto určenia, pretože ak by to tak nebolo, prípadný výrok rozsudku o určení, že vec patrí do BSM zaniknutého smrťou poručiťľa, by nebol právne záväzným pre pozostaleho manžela.

51. K druhému žalobnému nároku súd poznamenáva, že BSM, ktoré zaniklo smrťou jedného z manželov, vyporiadava zo zákona súd, konkrétne notár poverený úkonmi súdneho komisára v dedičskom konaní, ktoré je mimosporovým konaním, pričom až od vyporiadania BSM v dedičskom konaní medzi pozostalým manželom poručiťľa a dedičmi závisí určenie, ktorá časť z majetku v BSM patrí pozostalému manželovi, a ktorá patrí do dedičstva, príp. že do dedičstva nepatrí vec, ale „iba“ náhradová pohľadávka poručiťľa proti pozostalému manželovi titulom vyporiadania BSM. Keďže bez vyporiadania BSM zaniknutého smrťou poručiťľa v dedičskom konaní nie je možné určiť, ktorá časť majetku zaniknutého BSM patrí do dedičstva po poručiťľovi, žalobný nárok je v tejto časti predčasný a nedôvodný, a nie je možné mu vyhovieť, preto súd aj tento žalobný nárok zamietol.

52. Na základe vyššie uvedených nedostatkov žaloby, pre ktoré súd musel žalobu zamietnuť v oboch jej žalobných nárokoch, súd sa nezaoberal dôvodnosťou vznesenej námietky premlčania na uplatnenie relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi pozostalou manželkou poručiťľa a žalovanou, ani otázkou prípadnej absolútnej neplatnosti tejto zmluvy, ani zisťovaním, či predmetný byt v Žiline patril alebo nepatril do BSM poručiťľa a jeho pozostalej manželky, keďže to nebolo potrebné pre rozhodnutie súdu vo veci samej.

53. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

54. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

55. Nakoľko v tomto spore bola vo veci plne úspešná žalovaná, a neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre výnimočné nepriznanie náhrady trov konania podľa § 257 CSP, súd podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu (II. výrok), o výške ktorej rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktorý postup je v súlade s § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie na Okresnom súde Piešťany do 15 dní od doručenia rozhodnutia, v dvoch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh; § 363 CSP).

Odvolaie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).